

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥ అథ పంచమ కాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ సా॒వి॒త్రా॒ణి జు॒హోతి ప్ర॒సూ॒త్యై చతుర్॒గ్రహీ॑తేన జు॒హోతి చతుష్పాదః పశవః
పశూ॒సేవా॒వ రు॒న్ధే చత॑స్రో ది॒శో ది॒క్ష్యేవ ప్రతి॑ తిష్ఠతి ఛన్దాగ్ం॒సి దే॒వేభ్యో॑పా॒క్రామ॑న్న
వో॒భాగాని॑ హ॒వ్యం వ॒క్ష్యామ ఇతి॑ తేభ్య ఏతచ్ఛతుర్॒గ్రహీ॑తమధారయన్పురో॒నువా॑క్యాయై
యాజ్ఞాయై దే॒వతా॑యై వషట్కారాయ యచ్ఛతుర్॒గ్రహీ॑తం జు॒హోతి ఛన్దాగ్ం॒స్యైవ
తత్రీ॒ణాతి తా॒న్యస్య ప్రి॒తాని దే॒వేభ్యో హ॒వ్యం వహ॑న్తి యం కామయేత [౧]
పా॒పీయాన్ధాన్యది॒త్యేకైకం తస్య॑ జు॒హుయాదా॒హుతీ॑భిరే॒వైన॑మప గృ॒హ్ణాతి పా॒పీయాన్భవ॑తి
యం కామయేత వ॒సీయాన్ధాన్యది॒తి సర్వా॑ణి తస్యా॒నుద్రు॑త్య
జు॒హుయాదా॒హుత్యై॒వైన॑మభి క్రమయతి వ॒సీయాన్భవ॑త్యథో యజ్ఞస్యై॒వైషా॑భిక్రాన్తిరేతి
వా ఏ॒ష య॑జ్ఞముఖాదృద్ధ్యా యోగ్ం॒ర్దేవ॑తాయా ఏత్యష్టావే॒తాని సా॒వి॒త్రా॒ణి
భవ॑న్త్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ- [౨] క్గిస్తేనైవ యజ్ఞముఖాదృద్ధ్యా అగ్ం॒ర్దేవ॑తాయై
నైత్యష్టా సా॒వి॒త్రా॒ణి భవ॑న్త్యాహుతిర్నవమీ త్రి॒వృత॑మే॒వ య॑జ్ఞముఖే వి యాతయతి యది
కామయేత ఛన్దాగ్ం॒సి య॑జ్ఞయశసేనాకర్పయే॒యమి॑త్యృచమన్తమాం కు॒ర్యాచ్ఛన్దాగ్ం॒స్యైవ
య॑జ్ఞయశసేనాకర్పయతి యది కామయేత యజమా॒నం య॑జ్ఞయశసేనాకర్పయే॒యమి॑తి
యజు॒రన్త॒మం కు॒ర్యాద్య॑జమా॒నమే॒వ య॑జ్ఞయశసేనాకర్పయత్యృచా స్తోమగ్ం
సమ॒ర్థయే॑త్యా- [౩] హ సమృద్ధ్యై చతుర్భిరభి॒మా దత్తే॑ చ॒త్వారి ఛన్దాగ్ం॒సి ఛన్దో॑భిరే॒వ
దే॒వస్య త్వా స॒వితుః ప్ర॒సవ ఇత్యా॑హ ప్ర॒సూత్యా అగ్ం॒ర్దేవే॑భ్యో ని॒లాయ॑త స వేణుం
ప్రా॒విశ॑థ్న ఏ॒తామూ॑తిమను సమచరద్యద్వే॒ణోః సు॒షిరగ్ం సు॒షిరా॑భిర్భవతి స
యోని॒త్వా॒య స॒యత్ర॑యత్రా॒వస॑త్తత్కృష్ణమభవత్క॒ల్మాషీ భవ॑తి రూ॒పస॑మృద్ధ్యా

ఉభయతః క్షూర్భవతీతశ్చామతశ్చార్కస్యావరుద్ధ్యే వ్యామమాత్రీ భవత్యేతావద్వై
 పురుషే వీర్యం వీర్యసమ్మితాపరిమితా భవత్యపరిమితస్యావరుద్ధ్యే యో వనస్పతీనాం
 ఫలగ్రహిః స ఏషాం వీర్యావాన్ఫలగ్రహిర్వేణుర్వైణవీ భవతి వీర్యస్యావరుద్ధ్యే||౪||

కామయేత గాయత్రీర్థయేతి చ సప్తవిగ్ంశతిశ్చ||5.1.1||

వృద్ధం వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదయజుష్యేణ క్రియత
 ఇమామగృభ్ణన్తశనామృతస్యేత్యశ్వాభిధానీమా దత్తే యజుష్పృత్యై యజ్ఞస్య సమృద్ధ్యై
 ప్రతూర్తం వాజిన్నా ద్రవేత్యశ్వమభి దధాతి రూపమేవాస్యైతన్మహిమానం వ్యాచష్ఠే
 యుఇష్ఠాధాగ్ం రాసభం యువమితి గర్దభమసత్యేవ గర్దభం ప్రతి ష్టాపయతి
 తస్మాదశ్వాద్గర్దభోఃసత్తరో యోగేయోగే తవస్తరమిత్యాహ [౫] యోగేయోగ ఏవైనం
 యుజ్కే వాజీవాజీ హవామహ ఇత్యాహాన్తం పై వాజోన్మమేవావ రున్ధే సఖాయ
 ఇన్త్రమూతయ ఇత్యాహేన్త్రియమేవావ రున్ధేగ్నిర్ధేవేభ్యో నిలాయత తం
 ప్రజాపతిరన్వవిన్దత్ప్రాజాపత్యోశ్వోశ్వేన సం భరత్యనువిత్త్యై పాపవస్యసం వా
 ఏతత్క్రియతే యచ్ఛ్రేయసా చ పాపీయసా చ సమానం కర్మ కుర్వన్తి పాపీయాన్- [౬]
 హ్యశ్వాద్గర్దభోశ్వం పూర్వం నయన్తి పాపవస్యసస్య వ్యావృత్త్యై తస్మాచ్ఛ్రేయాగ్ంసం
 పాపీయాన్పుశ్చాదస్వేతి బహుర్వై భవతో భ్రాతృవ్యో భవతీవ ఖలు వా ఏష యోగ్నిం
 చినుతే వజ్ర్యశ్వః ప్రతూర్వస్నేహ్యవక్రామన్నశస్తీరిత్యాహ వజ్రేణైవ పాప్మానం భ్రాతృవ్యమవ
 క్రామతి రుద్రస్య గాణపత్యాదిత్యాహ రౌద్రా పై పశవో రుద్రాదేవ [౭] పశూన్నిర్యాచ్యాత్మనే
 కర్మ కురుతే పూష్ణా సయుజా సహేత్యాహ పూషా వా అధ్వనాగ్ం సన్నేతా సమప్త్యై
 పురీషాయతనో వా ఏష యదగ్నిరజ్గిరసో వా ఏతమగ్నీ దేవతానాగ్ం సమభరన్పుథివ్యాః
 సధస్థాదగ్నిం పురీష్యమజ్గిరస్వదచ్ఛేహేత్యాహ సాయతనమేవైనం దేవతాభిః సం భరత్యగ్నిం
 పురీష్యమజ్గిరస్వదచ్ఛేమ ఇత్యాహ యేన [౮] సజ్గచ్ఛతే వాజమేవాస్య వృజ్కే

ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాకగ్నిః సమ్భృత్య ఇత్యాహురియం వై ప్రజాపతిస్తస్యా ఏతచ్ఛ్రుతం
యద్వల్మీకోకగ్నిం పురీష్యమజ్గిరస్వద్భరిష్యామ ఇతి వల్మీకవపాముప తిష్యతే సాక్షాదేవ
ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాకగ్నిగ్ం సం భరత్యగ్నిం పురీష్యమజ్గిరస్వద్భరామ ఇత్యాహ యేన
సజ్గచ్ఛతే వాజమేవాకస్య వృజ్ఞేకస్వగ్నిరుషసామగ్ర- [F] మఖ్యదిత్యాహోనుఃఖ్యాత్యా
ఆగత్య వాజ్యధ్వన ఆక్రమ్య వాజిన్పుథివీమిత్యాహేచ్ఛత్యేవైనం పూర్వయా విన్దత్యుత్తరయా
ద్వాభ్యామా క్రమయతి ప్రతిష్ఠిత్యా అనురూపాభ్యాం తస్మాదనురూపాః పశవః ప్ర జాయస్తే
ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమిత్యాహైభ్యో వా ఏతం లోకేభ్యః ప్రజాపతిః
సమైరయద్రూపమేవాకస్యైతన్మహిమానం వ్యాచష్టే వజ్రీ వా ఏష యదశ్వో
దద్భిరన్యతోదభ్యో భూయాఃలోమభిరుభయాదద్యో యం ద్విష్యాత్తమధస్పదం
ధ్యాయేద్వజ్రేణైవైనగ్ం స్పృణుతే||[00]

ఆహ పాపీయాన్సుద్రాదేవ యేనాకగ్ం వజ్రీ వై సప్తదశ చ||5.1.2||

ఉత్క్రామోదక్రమీదితి ద్వాభ్యాముత్క్రమయతి ప్రతిష్ఠిత్యా అనురూపాభ్యాం
తస్మాదనురూపాః పశవః ప్ర జాయస్తేకప ఉప సృజతి యత్ర వా ఆప ఉపగచ్ఛన్తి
తదోషధయః ప్రతి తిష్యన్తోషధీః ప్రతితిష్యన్తిః పశవోకను ప్రతి తిష్యన్తి పశూన్ యజ్ఞో
యజ్ఞం యజమానో యజమానం ప్రజాస్తస్మాదప ఉప సృజతి ప్రతిష్ఠిత్యై
యదధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం జుహూయాదన్ధోధ్వర్యుః [00] స్వాద్రక్షాగ్ంసి యజ్ఞగ్ం
హన్యుర్హిరణ్యముపాస్య జుహోత్యగ్నివత్యేవ జుహోతి నాన్ధోధ్వర్యుర్భవతి న యజ్ఞగ్ం
రక్షాగ్ంసి ఘ్నున్తి జిఘర్మ్యగ్నిమ్మనసా ఘృతేనేత్యాహ మనసా హి పురుషో
యజ్ఞమభిగచ్ఛతి ప్రతిక్ష్యన్తం భువనాని విశ్వేత్యాహ సర్వగ్ం హ్యేష ప్రత్యజ్ఞేతి పృథుం
తిరశ్చా వయసా బ్రహన్తమిత్యాహాల్పౌ హ్యేష జాతో మహాన్ [01] భవతి వ్యచిష్టమన్నగ్ం
రభసం విదానమిత్యాహోకన్నమేవాకస్మై స్వదయతి సర్వమస్మై స్వదతే య ఏవం వేదాక

త్వా జిఘర్మి వచసా ఘృతేనేత్యాహ తస్మాద్యత్పురుషో మనసాఽభిగచ్ఛతి తద్వాచా
 వదత్యరక్షసేత్యాహ రక్షసామపహత్యై మర్యశ్రీః స్పృహయద్వర్ణో
 అగ్నిరిత్యాహఽపచితిమేవాఽస్మిన్దధాత్యపచితిమాన్భవతి య ఏవం [౧౩] వేద మనసా త్వై
 తామాఘ్నమర్హతి యామధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం జుహోతి మనస్వతీభ్యాం
 జుహోత్యాహుత్యోరాప్త్యై ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై యజ్ఞముఖేయజ్ఞముఖే వై క్రియమాణే
 యజ్ఞగ్ం రక్షగ్ంసి జిఘగ్ంసన్త్యేతర్హి ఖలు వా ఏతద్యజ్ఞముఖం
 యర్హేనదాహుతిరశ్నుతే పరి లిఖతి రక్షసామపహత్యై తిస్సభిః పరి లిఖతి త్రివృద్వా
 అగ్నిర్యావానేవాఽగ్నిస్తస్మాద్రక్షగ్ంస్యప హన్తి [౧౪] గాయత్రియా పరి లిఖతి తేజో వై గాయత్రీ
 తేజస్తేనైవం పరి గృహ్ణతి త్రిష్టుభా పరి లిఖతీన్త్రియం వై త్రిష్టుగిన్త్రియేణైవైవం పరి
 గృహ్ణత్యనుష్టుభా పరి లిఖత్యనుష్టుప్సర్వాణి ఛన్దాగ్ంసి పరిభూః పర్యాప్త్యై
 మధ్యతోఽనుష్టుభా వాగ్వా అనుష్టుప్తస్మాన్మధ్యతో వాచా వదామో గాయత్రియా
 ప్రథమయా పరి లిఖత్యథాఽనుష్టుభాథ త్రిష్టుభా తేజో వై గాయత్రీ
 యజ్ఞోఽనుష్టుగిన్త్రియం త్రిష్టుప్తేజసా చైవేన్త్రియేణ చోభయతో యజ్ఞం పరి గృహ్ణతి||[౧౫]
 అన్ధోధ్వర్యుర్మహాన్భవతి య ఏవగ్ం హన్తి త్రిష్టుభా తేజో వై గాయత్రీ త్రయోదశ చ||5.1.3||

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవ ఇతి ఖనతి ప్రసూత్యా అథో ధూమమేపైతేన జనయతి
 జ్యోతిష్మన్తం త్వాఽగ్ని సుప్రతీకమిత్యాహ జ్యోతిరేపైతేన జనయతి సోఽగ్నిరాజ్ఞతః ప్రజాః
 శుచాఽఽర్చయత్తం దేవా అర్ధర్చేనాఽశమయజ్ఞేవం ప్రజాభ్యోఽహిగ్ంసన్తమిత్యాహ ప్రజాభ్య
 ఏపైనగ్ం శమయతి ద్వాభ్యాం ఖనతి ప్రతిష్ఠిత్యా అపాం పృష్ఠమసీతి పుష్కరపర్ణమా [౧౬]
 హరత్యపాం వా ఏతత్పుష్పం యత్పుష్కరపర్ణగ్ం రూపేణైవైనదా హరతి పుష్కరపర్ణేన సం
 భరతి యోనిర్వా అగ్నేః పుష్కరపర్ణగ్ం సయోనిమేవాగ్నిగ్ం సం భరతి కృష్ణాజినేన సం
 భరతి యజ్ఞో వై కృష్ణాజినం యజ్ఞేనైవ యజ్ఞగ్ం సం భరతి యద్గ్రామ్యాణాం పశూనాం

చ॒ర్మ॒ణా స॒మ్భ॒రే॒ద్గ్రా॒మ్యా॒న్పశూ॒ఇ॒చ్ఛా॒చా॒ర్ప॒యేత్కృ॒ష్ణా॒జినే॒న స॒ం భ॒ర॒త్యా॒ర॒ణ్యా॒నే॒వ
 ప॒శూన్- [౧౭] ఇ॒చ్ఛా॒చా॒ర్ప॒యతి త॒స్మా॒ద్ధ॒మా॒వత్ప॒శూ॒నాం ప్ర॒జాయ॑మా॒నానా॒మార॒ణ్యాః
 ప॒శవః క॒నీ॒యాగ్ం॒సః శు॒చా హ్యతా॑ లో॒మతః॑ స॒ం భ॒ర॒త్యతో॒ హ్యస్య॑ మే॒ధ్యం కృ॒ష్ణా॒జినం
 చ పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణం చ స॒గ్గ్ స్తృ॒ణాతీ॒యం వై కృ॒ష్ణా॒జిన॑మసౌ
 పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణమా॒భ్యామే॒వైన॑ము॒భయ॑తః పరి గృ॒హ్ణా॒త్యగ్ని॒ర్దేవే॒భ్యో ని॒లా॒యత॑
 తమ॑ధ॒ర్వాఽన్వ॑ప॒శ్యద॑ధ॒ర్వా త్వా ప్ర॒థ॒మో ని॒ర॒మ॒న్థద॑గ్ను ఇ॒త్యా- [౧౮] హ య
 ఏ॒వైన॑మన్వ॒పశ్య॑తే॒నైవైన॑గ్ం స॒ం భ॒రతి॑ త్వా॒మగ్నే॑ పు॒ష్కరా॒దధీ॑త్యాహ పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణే
 హ్యే॒నము॑ప॒శ్రిత॑మవి॒న్ధత్త॑ము త్వా ద॒ధ్య జ్ఞృ॒షిరి॑త్యాహ ద॒ధ్యజ్వా ఆ॒ధర్వ॑ణస్తే॒జస్వా॒స్యసీ॒తేజ
 ఏ॒వాఽస్మి॑న్దధాతి తము త్వా పా॒థ్యో వృ॒షేత్యా॒హ పూ॒ర్వమే॒వోది॑తముత్తరే॒ణాభి॑ గృ॒హ్ణాతి
 [౧౯] చత॑సృ॒భిః స॒ం భ॒రతి॑ చ॒త్వారి॑ ఛ॒న్దాగ్ం॒సి ఛ॒న్దోభి॑రే॒వ గా॒యత్రీ॑భి॒ర్బ్రా॒హ్మణ॑స్య గా॒యత్రో
 హి బ్రా॒హ్మణ॑స్త్రి॒ష్టుగ్భి॑ రా॒జన్య॑స్య త్రై॒ష్టుభో॑ హి రా॒జన్యో యం కా॒మయే॑త
 వ॒సీయా॑న్థాన్యది॒త్యుభ॑యీభి॒స్తస్య॑ స॒ం భ॒రేతే॑జశ్చై॒వాఽస్మా ఇ॒న్ద్రియం॑ చ స॒మీచీ॑
 దధా॑త్యష్టా॒భిః స॒ం భ॒రత్య॑ష్టాక్షరా గా॒యత్రీ గా॒యత్రోఽగ్ని॒ర్యావా॒నేవా॑గ్నిస్తగ్ం స॒ం భ॒రతి॑
 సీ॒ద హో॑తరి॒త్యాహ దే॒వతా॑ ఏ॒వాఽస్మై స॒గ్ం సా॒దయ॑తి ని హో॑తేతి మను॒ష్యాన్ధ॑గ్ం
 సీ॒దస్వీ॑తి వయాగ్ం స॒జని॑ష్వా హి జే॒న్యో అగ్నీ అహ్నో॑మి॒త్యాహ దే॒వమను॑ష్యానే॒వాఽస్మై
 స॒గ్ంస॒న్నాన్ప్ర జ॑నయతి॥[౨౦]

ఐ॒వ ప॒శూని॑తి గృ॒ణాతి హో॑తరితి స॒ప్తవి॑గ్ంశతిశ్శ॥5.1.4॥

క్రూ॒రమి॑వ వా అ॒స్యా ఏ॒తత్క॑రోతి యత్థ॒నత్య॑ప ఉ॒ప సృ॒జత్యా॑పో వై శా॒న్తాః
 శా॒న్తాభి॑రే॒వాఽస్మై శు॒చగ్ం శ॑మయతి స॒ం తే వా॒యుర్మా॒తరి॑శ్వా దధా॑త్వి॒త్యాహ ప్రా॒ణో వై
 వా॒యుః ప్రా॒ణేనై॒వాఽస్మై ప్రా॒ణగ్ం స॒ం దధా॑తి స॒ం తే వా॒యురి॑త్యాహ
 త॒స్మాద్వా॒యుప్ర॑చ్యతా ది॒వో వృ॒ష్టిరీ॒ర్తే తస్మై॑ చ దే॒వి వష॑డస్తు [౨౧] తు॒భ్యమి॑త్యాహ

షడ్వా॑ ఋ॒తవ॑ ఋ॒తుష్వే॑వ వృ॒ష్టిం దధా॑తి తస్మా॑ధ్స్వ॒ర్వాన్పు॒తూన్స్వ॒ర్షతి॑
 యద్వ॑షత్కు॒ర్యాద్యా॒తయా॑మా॒న్య వ॑షత్కారః॒ స్వాద్య॑న్న వ॒షత్కు॒ర్యాద్రక్షా॑గ్ంసి
 య॒జ్ఞగ్ం హ॒న్యర్వ॑డిత్యాహ పరో॑క్షమే॒వ వ॑షత్కరోతి నాన్య॑ యాతయామా వ॒షత్కారో॑
 భవ॑తి న య॒జ్ఞగ్ం రక్షా॑గ్ంసి ఘ్ను॒న్తి సు॒జాతో జ్యోతి॑షా సహిత్యనుష్టుభో॑ప నహ్యత్యనుష్టు-
 [౨౨] ప్సర్వా॑ణి చ॒న్దాగ్ంసి॑ చ॒న్దాగ్ంసి॑ ఖలు॒ వా అగ్నేః॑ ప్రియా తనూః ప్రియయై॑వైనం తనువా
 పరి దధా॑తి వేదుకో వాసో భవ॑తి య ఏ॒వం వేద॑ వారుణో వా అగ్ని॒రుప॑నద్ధ ఉదు తిష్ఠ
 స్వధ్వ॑రోర్ధ్వ ఊ॒షు ణ ఊ॒తయ॑ ఇతి సావి॒త్రీభ్యా॑ముత్తిష్ఠతి స॒వితృ॑ప్రసూత
 ఏ॒వాన్స్యోర్ధ్వాం॑ వరుణమే॒నిము॑ద్ధృజతి ద్వాభ్యాం ప్రి॒తిష్ఠి॑త్యై స జాతో గర్భో అసి [౨౩]
 రోద॑స్యోరిత్యాహేమే వై రోద॑సీ తయా॒రేష గర్భో॑ యదగ్నిస్తస్మాదే॒వమా॑హగ్నీ చారు॒ర్విభృ॑త
 ఓష॑ధీష్విత్యాహ యదా హ్యే॒తం వి॒భర॑న్త్యథ చారు॒తరో భవ॑తి ప్ర మాతృభ్యో అధి
 కని॑క్రదద్గా ఇత్యాహౌషధయో వా అస్య మాతరస్తాభ్య ఏ॒వైనం॑ ప్ర చ్యావయతి స్థిరో భవ
 వీడ్వ॑జ్గ ఇతి గర్ద॒భ ఆ సా॒దయ॑తి [౨౪] సన్నహ్యత్యే॒వైన॑మేతయా స్థిమ్నీ గర్ద॒భేన॑ సం భరతి
 తస్మా॑ద్గర్ద॒భః పశూ॑నాం భార॒భారి॑తమో గర్ద॒భేన॑ సం భరతి
 తస్మా॑ద్గర్ద॒భోన్యనా॑లేశే॒త్యన్యాన్పశూ॑న్మేద్యత్యన్నగ్ం హ్యే॒నాన్క॑గ్ం సం భరన్తి గర్ద॒భేన॑
 సం భరతి తస్మా॑ద్గర్ద॒భో ద్విరే॒తాః సన్క॑నిష్ఠం పశూనాం ప్ర జాయతే॒గ్నిర్హ్యస్య॑ యోనిం
 నిర్ద॑హతి ప్రజాసు వా ఏ॒ష ఏ॒తర్హ్యో॑రూఢః [౨౫] స ఈశ్వ॑రః ప్రజాః శుచా ప్రదహః శివో
 భవ ప్రజాభ్య ఇత్యాహ ప్రజాభ్య ఏ॒వైన॑గ్ం శమయతి మానుషీభ్యస్త్వమజ్గీ॒ర ఇత్యాహ॑
 మాన॑వ్యో హి ప్రజా మా ద్యావాపు॒థివీ అభి॑ శూశుచో మాన్తరిక్షం మా
 వన॑స్పతీనిత్యాహైభ్య ఏ॒వైనం॑ లోకేభ్యః శమయతి ప్రై॒తు వాజీ॑ కనిక్రదదిత్యా హవాజీ హ్యే॒ష
 నాన॑దద్రాసభః పత్యేత్యా- [౨౬] హ రాసభ ఇతి హ్యే॒తమృ॑షయా॒న్వద॑న్భరన్నగ్నిం
 పురీ॑ష్యమిత్యాహోగ్నిగ్ం హ్యే॒ష భర॑తి మా పా॒ద్యా॒యుషః పురే॑త్యాహో॒న్యరే॑వాన్స్మిన్దధాతి
 తస్మా॑ద్గర్ద॒భః సర్వ॑మాయురేతి తస్మా॑ద్గర్ద॒భే పురా॑న్యయుషః ప్రమీ॑తే బిభ్యతి వృ॒షాన్గ్నిం॑

వృషణం భరన్నిత్యాహ వృషా హ్యేష వృషాగ్నిరపాం గర్భగ్ం [౨౭]
 సముద్రియమిత్యాహాపాఁగ్ హ్యేష గర్భో యదగ్నిరగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇతి వా ఇమో
 లోకౌ వ్యేతామగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇతి యదాహాఁనయోర్లోకయోర్వ్యత్యై ప్రచ్యుతో వా
 ఏష ఆయతనాదగతః ప్రతిష్ఠాగ్ం స ఏతర్హ్యధ్వర్యుం చ యజమానం చ
 ధ్యాయత్యృతగ్ం సత్యమిత్యాహేయం వా ఋతమసౌ [౨౮] సత్యమనయోరేపైనం ప్రతి
 ష్ఠాపయతి నాఁఁర్తిమార్ఛత్యధ్వర్యుర్న యజమానో వరుణో వా ఏష యజమానమభ్యైతి
 యదగ్నిరుపనద్ధ ఓషధయః ప్రతి గృహ్ణేతాఁగ్నిమేతమిత్యాహ శాస్త్యై వ్యస్యన్విశ్వా
 అమతీరరాతీరిత్యాహ రక్షసామప హత్యై నిషీదన్తో అప దుర్మతిగ్ం హనదిత్యాహ
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఓషధయః ప్రతి మోదధ్వ- [౨౯] మ్మీనమిత్యాహౌషధయా వా అగ్నిర్భాగధేయం
 తాభిరేపైనగ్ం సమర్థయతి పుష్పావతీః సుపిప్పలా ఇత్యాహ తస్మాదోషధయః ఫలం
 గృహ్ణన్త్యయం వో గర్భ ఋత్వియః ప్రత్నగ్ం సధస్థమాఁసదదిత్యాహ యాభ్య ఏపైనం
 ప్రచ్యావయతి తాస్వేపైనం ప్రతి ష్ఠాపయతి ద్వాభ్యాముపావహరతి ప్రతిష్ఠిత్యై||[౩౦]
 అన్వసుష్టుబసీ సాదయత్యారూఢః పత్వేతి గర్భమసౌ మోదధ్వం ద్విచత్వారిగ్ంశచ||5.1.5||

వారుణో వా అగ్నిరుపనద్ధో వి పాజసేతి వి స్రగ్ంసయతి సవితృప్రసూత ఏవాఁస్య విషూచీం
 వరుణమేనిం వి సృజత్యప ఉప సృజత్యాపో వై శాంతాః శాంతాభిరేవాఁస్య శుచగ్ం శమయతి
 తిసృభిరుప సృజతి త్రివృద్వా అగ్నిర్యావాసేవాఁగ్నిస్తస్య శుచగ్ం శమయతి మిత్రః
 సగ్ంసృజ్య పృథివీమిత్యాహ మిత్రో వై శివో దేవానాం తేనైవై- [౩౦] నగ్ం సగ్ం సృజతి
 శాస్త్యై యద్గ్రామ్యాణాం పాత్రాణాం కపాలైః సగ్ంసృజేద్గ్రామ్యాణి పాత్రాణి
 శుచాఁర్పయేదర్మకపాలైః సగ్ం సృజత్యేతాని వా అనుపజీవనీయాని తాస్వేవ
 శుచాఁర్పయతి శర్కరాభిః సగ్ం సృజతి ధృత్యా అథో శన్త్వాయాఁజలోపైః సగ్ం
 సృజత్యేషా వా అగ్నీః ప్రియా తనూర్యదజా ప్రియయైవైనం తనువా సగ్ం సృజత్యథో

తే॒జ॒సా కృ॒ష్ణా॒జిన॒స్య లో॒మ॒భిః స॒గ్ం [32] సృ॒జతి॒ య॒జ్ఞో వై కృ॒ష్ణా॒జినం॒ య॒జ్ఞే॒వైవ
 య॒జ్ఞగ్ం స॒గ్ం సృ॒జతి రు॒ద్రాః స॒మ్భృ॒త్య పృ॒థివీ॒మిత్యా॒హైతా వా ఏ॒తం దే॒వతా అగ్రే
 స॒మ॒భర॒న్తాభిరే॒పైన॒గ్ం సం భ॑రతి మ॒ఖస్య శి॒రోఽసీ॒త్యాహ య॒జ్ఞో వై మ॒ఖస్త॒స్యైత॒చ్ఛిరో
 యదు॒ఖా తస్మాదే॒వమా॒హ య॒జ్ఞస్య పదే స్థ ఇ॒త్యాహ య॒జ్ఞస్య హ్యేతే [33] పదే అథో
 ప్రతి॒ష్ఠిత్యై ప్రా॒న్యాభి॒ర్యచ్ఛత్య॒న్వవైర్మ॒న్తయతే మిథు॒నత్వాయ త్పృ॒థ్విం కరోతి త్రయ
 ఇమే లో॒కా ఏ॒షాం లో॒కానా॒మాప్త్యై ఛన్దో॒భిః కరోతి వీ॒ర్యం వై ఛన్దాగ్ం॒సి వీ॒ర్యేణై॒వైనాం కరోతి
 య॒జుషా బి॒లం కరోతి వ్యా॒వృ॒త్త్యా ఇ॒యతీం కరోతి ప్ర॒జాప॑తినా య॒జ్ఞము॒ఖేన స॒మ్మితాం
 ద్వి॒స్తనాం కరోతి ద్యా॒వాపృ॒థివ్యోర్దో॒హయ చతుః॒స్తనాం కరోతి పశూ॒నాం
 దో॒హయా॒ష్టాస్తనాం కరోతి ఛన్ద॒సాం దో॒హయ న॒వాశ్రి॒మభి॒చర॑తః కు॒ర్యాత్ప్ర॒వృత॑మే॒వ
 వ॒జ్రగ్ం స॒మ్భృ॒త్య భ్రాతృ॒వ్యాయ ప్ర హ॑రతి స్తృ॒త్యై కృ॒త్వాయ సా మ॒హీము॒ఖామితి ని
 దధాతి దే॒వతా॑స్వే॒వైనాం ప్రతి॒ష్ఠాప॑యతి||[34]

తే॒నైవ లో॒మ॒భిస్స॒మేతే అ॒భిచ॑రత ఏ॒కవి॒గ్ంశతి॑శ్శ||5.1.6||

స॒ప్తభి॑ర్దూ॒పయ॑తి స॒ప్త వై శీ॒ర్షణ్యాః ప్రా॒ణాః శి॒ర ఏ॒తద్య॒జ్ఞస్య యదు॒ఖా శీ॒ర్షస్సే॒వ
 య॒జ్ఞస్య ప్రా॒ణాన్దధా॑తి తస్మా॒థస్స శీ॒ర్షన్ప్రా॒ణా అశ్వ॑శకే॒న ధూ॒పయ॑తి ప్రా॒జాప॑త్యో వా
 అశ్వః స॒యాని॒త్వయా॒దితి॒స్త్విత్యా॒హేయం వా అది॒తిరది॒త్యైవా॒దిత్యాం ఖ॒నత్య॑స్యా
 అక్రూ॒రజ్కారా॑య న హి స్వః స్వగ్ం హి॒నస్తి దే॒వానాం త్వా పత్నీ॒రిత్యా॒హ దే॒వానాం [35] వా
 ఏ॒తాం ప॒త్నయో॒గ్రేకృ॒ర్వన్తా॒భిరే॒పైనాం దధా॑తి ధి॒షణా॑స్త్విత్యా॒హ వి॒ద్యా వై ధి॒షణా
 వి॒ద్యాభిరే॒పైనా॒మభీ॑న్ధే గ్నా॒స్త్విత్యా॒హ ఛన్దాగ్ం॒సి వై గ్నాశ్చ॑న్దో॒భిరే॒పైనాగ్ శ్ర॑పయతి
 వ॒రూత్ర॑యస్త్విత్యా॒హ హోత్రా వై వ॒రూత్ర॑యో హోత్రా॒భిరే॒పైనాం ప॒చతి జ॒నయ॑స్త్విత్యా॒హ
 దే॒వానాం వై పత్నీ [36] ర్జ॒నయ॑న్తా॒భిరే॒పైనాం ప॒చతి షడ్భిః ప॒చతి షడ్వా ఋ॒తవ
 ఋ॒తుభిరే॒పైనాం ప॒చతి ద్విః ప॒చన్త్విత్యా॒హ తస్మాద్ ద్విః సం॒వధ్స॑రస్య స॒స్యం ప॒చ్యతే

వారు॑ఋ॒ఖాఽభీ॑ద్ధా మై॒త్రియా॑పైతి శా॒న్త్యే దే॒వస్త్వా స॒వితో॑ద్వప॒త్విత్యా॑హ స॒వితృ॑ప్రసూత
 ఏ॒వైనాం॑ బ్ర॒హ్మణా॑ దే॒వతా॑భిరుద్వప॒త్యప॑ద్యమానా పృ॒థివ్యా॑శా దిశ ఆ పృ॒ణే- [32] త్యా॑హ
 తస్మా॑దగ్నిః సర్వా దిశోఽను వి భా॒త్యుత్తి॑ష్ఠ బృహతీ భ॒వోర్ధ్వా తి॑ష్ఠ ధ్రు॒వా త్వమి॑త్యాహ
 ప్రతి॑ష్ఠిత్యా అసు॒ర్యం పా॒త్రమ॑నాచ్ఛ॒ణ్ణమా చ్చ॑ణత్తి దే॒వత్రా॑కరజక్షీరేణాఽఽ చ్చ॒ణత్తి
 పర॑మం వా ఏతత్ప్రయో యదజక్షీరం పరమే॒ణైవైనాం॑ పయసాఽఽ చ్చ॒ణత్తి యజు॑షా
 వ్యావృ॑త్త్యై చన్దో॒భిరా చ్చ॑ణత్తి చన్దో॒భిర్వా ఏ॒షా క్రి॑యతే చన్దో॒భిరే॒వ చ॒న్దాగ్గ్స్యా చ్చ॑ణత్తి॥

[30]

ఆహ దే॒వానాం॑ వై ప॒త్నీః పృ॒ణేషా॑ షట్స॒||5.1.7||

ఏక॑విగ్ంశత్యా మా॒షైః పు॒రుష॑శీర్షమ॒వైఽత్యమే॑ధ్యా వై మా॒షా అమే॑ధ్యం
 పు॒రుష॑శీర్షమమే॒ధ్యైరే॒వాఽస్యామే॑ధ్యం నిర॒వదాయ॑ మే॒ధ్యం కృ॒త్వాఽఽ
 హ॒రత్యే॑కవిగ్ంశతిర్భవన్త్యేకవిగ్ంశో వై పు॒రుషః పు॒రుష॑స్యాఽఽపై॒త్య వృ॑ద్ధం వా
 ఏత॑త్రా॒ణైరమే॑ధ్యం యత్పు॒రుష॑శీర్షగ్ం స॒ప్తధా॑ వి॒తృణాం॑ వ॒లీక॑వపాం ప్రతి ని దధాతి
 స॒ప్త వై శీర్ష॑ణ్యాః ప్రా॒ణాః ప్రా॒ణైరే॒వైన॑థసమర్థయతి మే॒ధ్యత్వా॑య యావన్తో [3౯] వై
 మృ॒త్యుబ॑న్ధవస్తీ॒షాం య॒మ ఆధి॑పత్యం పరీ॒యాయ॑ యమగా॒థాభిః పరి గా॑యతి
 యమాదే॒వైన॑ద్వృ॒జ్మే తి॒సుభిః పరి గా॑యతి త్రయ ఇ॒మే లో॒కా ఏ॒భ్య ఏ॒వైన॑లోకే॒భ్యో
 వృ॒జ్మే తస్మా॑ద్గా॒యతే న దే॒యం గా॒థా హి తద్వృ॒జ్మేఽగ్ని॑భ్యః పశూ॒నా లభ॑తే కా॒మా వా
 అగ్న॑యః కా॒మానే॒వాఽవ రు॑న్ధే॒యత్పశూ॑న్నాఽఽలభే॒తాఽన॑వరుద్ధా అస్య [౪౦] పశ॒వః
 స్యు॒ర్యత్ప॑ర్యగ్నికృతానుథస్సజే॒ద్యజ్ఞపే॑శసం కు॒ర్యాద్య॑థస్థాగ్గ్స్థాపయే॒ద్యాత॑యామాని శీర్షా॒ణి
 స్యు॒ర్యత్పశూ॑నాలభతే తే॒నైవ పశూ॑నవ రు॒న్ధే యత్ప॑ర్యగ్నికృతానుథస్సజతి
 శీర్షా॒మయా॑తయామత్వా॒య ప్రా॒జాపత్యే॑న సగ్గ్ స్థాపయతి యజ్ఞో వై ప్ర॒జాపతి॑ర్యజ్ఞ
 ఏ॒వ య॑జ్ఞం ప్రతి ష్ఠాపయతి ప్ర॒జాపతిః ప్ర॒జా అ॑స్సృజత స రిరి॒చానో॑ఽమన్యత స ఏ॒తా

ఆప్రి॑రప॒శ్యతా॒భిర్వై॑ స ము॒ఖత॑ [౪౦] ఆత్మా॒నమా॑ప్రి॒ణీత॑ యదే॒తా ఆప్రి॑యో భవ॒న్తి యజ్ఞో॑
వై ప్ర॒జాప॑తి॒ర్యజ్ఞమే॒వైతా॒భిర్ముఖ॑త ఆ ప్రీ॒ణాత్య॑పరిమిత॒చన్దసో॑ భవ॒న్త్యపరి॑మితః ప్ర॒జాప॑తిః
ప్ర॒జాప॑తే॒రాప్త్యా॑ ఊ॒నాతి॑రిక్తా మి॒ధునాః॑ ప్ర॒జాత్యై॑ లోమ॒శం వై నామై॑తచ్ఛన్దః ప్ర॒జాప॑తేః
పశ॒వో లోమ॑శాః పశూ॒నేవా॑వ రు॒న్ధే సర్వా॑ణి వా ఏ॒తా రూ॒పాణి॑ సర్వా॑ణి రూ॒పాణ్యగ్నో॑
చి॒త్యే క్రి॒యన్తే॑ తస్మాదే॒తా అగ్ని॑శ్చి॒త్యస్య॑ [౪౧] భవ॒న్త్యేకవి॑గ్ంశతిగ్ం సామి॒ధేనీ॑రన్వాహ
రు॒గ్వా ఏక॑విగ్ంశో రు॒చమే॒వ గచ్ఛ॑త్యథో ప్రతి॒ష్ఠామే॒వ ప్రతి॒ష్ఠా
హ్యేక॑విగ్ంశశ్చతు॒ర్విగ్ంశతి॑మన్వాహ చతు॒ర్విగ్ంశతి॑రర్థమా॒సాః సంవ॑ధ్సరః
సంవ॑ధ్సరో॒గ్నిర్వైశ్వా॒నరః॑ సాక్షాదే॒వ వైశ్వా॒నరమ॑వ రు॒న్ధే పరా॑చీరన్వా హపరా జీ॒వ హి
సు॒వర్గో లోకః॑ సమా॒స్త్వాగ్నౌ॒ బుత॑వో వర్ధ॒యన్త్విత్యా॒హ సమా॑భిరే॒వాగ్నిం వర్ధ॑య [౪౩]
త్యృతు॑భిః సంవ॑ధ్సరం వి॒శ్వా ఆ భా॑హి ప్ర॒దిశః॑ పృథి॒వ్యా ఇత్యా॒హ తస్మాద॑గ్నిః సర్వా
దిశో॑ను వి భా॒తి ప్రత్యా॑హతామశ్వినా మృ॒త్యుమ॑స్మాదిత్యాహ మృ॒త్యుమే॒వాస్మాద॑ప
నుద॑త్యుద్వయం తమ॒సస్ప॑రీత్యాహ పా॒ప్మా వై తమః॑ పా॒ప్మాన॑మే॒వాస్మాద॑ప హన్త్యగన్త
జ్యోతి॑రుత్తమమి॒త్యాహో॑సౌ వా ఆది॒త్యో జ్యోతి॑రుత్తమమాదిత్య॒స్త్వైవ సాయు॑జ్యం గచ్ఛ॒తి
న సంవ॑ధ్సరస్తిష్ఠతి నా॒స్య శ్రీ॑స్తిష్ఠతి య॒స్త్వైతాః క్రి॒యన్తే జ్యోతి॑ష్ఠతీముత్తమామన్వాహ
జ్యోతి॑రే॒వాస్మా ఉ॒పరి॒ష్టాద్దధా॑తి సు॒వర్గస్య॑ లోకస్యాను॒ఖ్యాత్యై॒త్ [౪౪]

యావన్తో॑స్య ము॒ఖతశ్చి॒త్యస్య॑ వర్ధ॒యత్యాది॒త్యోష్టావి॑గ్ంశతిశ్చ||5.1.8||

షడ్భి॑ర్దీక్షయతి షడ్వా బు॒తవ॑ బు॒తుభి॑రే॒వైనం॑ దీక్షయతి సప్త భి॑ర్దీక్షయతి
సప్త॑చన్దాగ్ంసి చన్దోభి॑రే॒వైనం॑ దీక్షయతి విశ్వే దే॒వస్య॑ నే॒తురి॑త్యనుష్టుభోత్తమయా జుహోతి
వా॒గ్వా అను॑ష్టుప్తస్మాత్ప్రాణానాం వాగుత్తమైకస్మాదక్షరాదనాప్తం ప్రథ॒మం పదం॑
తస్మాద్యద్వాచో॑నాప్తం తన్మనుష్యా ఉప జీ॒వన్తి పూ॒ర్ణయా॑ జుహోతి పూ॒ర్ణ ఇవ॑ హి
ప్ర॒జాప॑తిః [౪౫] ప్ర॒జాప॑తే॒రాప్త్యా॑ న్యూనయా జుహోతి న్యూనా॒ద్ధి ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అసృ॑జత

ప్ర॒జానా॒గ్ం స॒ప్తై॒త్య యద॒ర్చిషి॑ ప్ర॒వృ॒జ్జాద్యు॒భతమ॑వ రు॒న్ధీత॑ యద॒జ్గరే॑షు
 భవి॒ష్యద॒జ్గరే॑షు ప్ర॒ వృ॒ణక్తి॑ భవి॒ష్యదే॒వావ॑ రు॒న్ధే భవి॒ష్యద్ధి॑ భూ॒యా భూ॒తాద్దా॒వభ్యాం॑ ప్ర
 వృ॒ణక్తి॑ ద్వి॒పాద్య॑జమానః ప్రతి॒ష్ఠితై॒త్య బ్ర॒హ్మణా॑ వా ఏ॒షా య॒జుషా॑ సమ్భు॒తా యదు॒ఖా సా
 యద్భిద్యే॒తాఽఽర్చి॑మా॒ర్చే- [౪౬] ద్య॒జమా॑నో హ॒స్యేతా॑ఽస్య య॒జ్ఞో మి॒త్రైతా॑ము॒ఖాం
 తపే॒త్యాహ॑ బ్ర॒హ్మ వై మి॒త్రో బ్ర॒హ్మన్నీ॒వైనాం॑ ప్రతి॒ష్ఠాప॑యతి నాఽఽర్చి॑మా॒ర్చతి॒ యజ॑మా॒నో
 నాఽస్య॑ య॒జ్ఞో హ॒స్యతే॑ యది॒ భిద్యే॒త తైరే॒వ క॒పాలైః॑ సగ్ంస॒పజే॒తైస్స॑వ తతః
 ప్రా॒యశ్చి॒త్తిర్యో గత॑శ్రీః స్యా॒న్మథి॒త్వా తస్యా॑ఽవ దధ్యాద్యు॒భతో వా ఏ॒ష స స్వాం॑ [౪౭]
 దే॒వతా॑ము॒పైతి॒ యో భూ॑తికా॒మః స్యా॒ద్య ఉ॒ఖాయై॑ సం భవే॒థ్స ఏ॒వ తస్య॑ స్యాదతో హే॒ష్ఠ
 సం భవ॑త్యే॒ష వై స్వ॑యమ్భూ॒ర్నామ॑ భవ॑త్యే॒వ యం॑ కా॒మయే॑త భ్రాతృ॒వ్యమ॑స్మై
 జన॑యే॒యమి॒త్యన్య॑తస్తస్యాఽఽహృ॒త్యాఽవ॑ దధ్యా॒ధ్నాక్షాదే॒వాఽస్మై॑ భ్రాతృ॒వ్యం
 జన॑యత్యమ్భూరీ॒షాద॑న్నకా॒మస్యా॑ఽవ దధ్యాదమ్భూరీ॒షే వా అ॑న్నమ్భి॒యతే॑ స॒యోస్యే॒వాఽఽన్న-
 [౪౮] మ॑వ రు॒న్ధే ము॒గ్ధాన॑వ దధాత్యూర్గై॒వ ము॒గ్ధా ఉ॒గ్ధమే॒వాఽస్మా అ॑పి
 దధాత్యగ్నిర్దే॒వేభ్యో॑ నిలా॒యత॑ స కృ॒ముకం॑ ప్రా॒విశ॑త్కృ॒ముక॑మ॒వ దధా॑తి యదే॒వాఽస్య
 తత్ర॑ స్య॒క్తం తదే॒వాఽవ॑ రు॒న్ధ ఆజ్యే॑న సం యౌత్యే॒తద్వా అగ్నేః॑ ప్రి॒యం ధా॒మ యదా॑జ్యం
 ప్రి॒యేణై॒వైనం॑ ధా॒మ్నా స॒మర్ధ॑యత్యథో తే॒జసా॑ [౪౯] వైక॒ఙ్కతీ॒మా దధా॑తి భా ఏ॒వాఽవ॑ రు॒న్ధే
 శమీ॑మ॒యీమా॑ దధాతి శా॒న్త్యై సీద॑ త్వ॒మాతు॑రస్యా ఉ॒పస్త॑ ఇతి తి॒సృభి॑ర్జాతము॒ప తి॒ష్ఠతే॑
 త్రయ॑ ఇ॒మే లో॒కా ఏ॒ష్వేవ॑ లోకే॒ష్వావిదం॑ గచ్ఛత్యథో ప్రా॒ణాసే॒వాఽఽత్మ॑న్ధతీ॒||౫౦||

ప్ర॒జాప॑తీర్ ఋ॒శ్వేధ్స్వమే॒వాఽన్నం॑ తే॒జసా॑ చతు॒స్త్రిగ్ంశ॑చ్ఛ||5.1.9||

న హ॒ స్మ వై పు॒రాఽగ్ని॑రపరశువు॒క్ష్ణం దహ॑తి తద॒స్మై ప్ర॒యోగ ఏ॒వర॑షి॒స్వద॑యద్యదగ్ని
 యాని॒ కాని॒ చేతి॑ సమిధ॒మా దధా॑త్యపరశువు॒క్ష్ణమే॒వాఽస్మై స్వద॑యతి సర్వమ॒స్మై స్వద॑తే
 య ఏ॒వం వేదౌ॑దుమ్భూరీ॒మా దధా॑త్యూర్గై॒ ఉదు॑మ్భూర ఉ॒గ్ధమే॒వాఽస్మా అ॑పి దధాతి

ప్ర॒జాప॑తి॒రగ్ని॑మ॒సృజ॑త తగ్ం సృ॒ష్టగ్ం ర॒క్షాగ్ం॑స్య- [౫౦] జి॒హ్వాగ్ం॑స॒న్ధన్
 ఏ॒తద్రా॑క్షో॒ఘ్ను॑మ॒పశ్య॑త్తీ॒న వై స ర॒క్షాగ్ం॑స్యపా॒హత॑ యద్రా॑క్షో॒ఘ్ను॑మ్భవ॒త్యగ్ని॑రే॒వ తే॒న
 జా॒తాద్ర॑క్షాగ్ం॑స్యప హ॒న్త్యాశ్వ॑త్థీ॒మా ద॑ధాత్యశ్వతో వై వన॒స్పతీ॑నాగ్ం సప॒త్నసా॒హో వి॑జిత్త్య
 వైక॒జ్ఞతీ॑మా దధాతి భా ఏ॒వాఽవ రు॑న్ధే శమీ॒మయా॑మా దధాతి శా॒స్త్వై సగ్ం॑శితం మే
 బ్రహ్మోదే॒షాం బా॒హూ అ॑తి॒రమి॑త్యుత్తమే ఔదు॒మ్బరీ [౫౧] వాచ॑యతి బ్రహ్మణై॒వ క్ష॒త్రగ్ం
 సగ్ం శ్యతి క్షత్రే॒ణ బ్ర॒హ్మ త॑స్మాద్బ్రా॒హ్మణో రా॒జన్య॑వా॒నత్యన్యం బ్రా॒హ్మణం త॑స్మాద్రా॒జన్యో
 బ్రా॒హ్మణ॑వా॒నత్యన్యగ్ం రా॒జన్యం మృ॒త్యుర్వా ఏ॒ష య॑దగ్ని॒రమృ॑తగ్ం హి॒రణ్యగ్ం
 రు॒క్మమ॑న్తరం ప్రతి ము॒ఞ్చతే॑మృతమే॒వ మృ॒త్యోర॑న్తర్ధత్త ఏ॒కవి॑గ్ంశతినిర్బాధో
 భవ॒త్యేక॑వి॒గ్ంశతి॑ర్వై దే॒వలో॑కా ద్వాద॒శ మా॒సాః ప॒ఞ్చర్త॑వస్త్రయ ఇ॒మే లో॒కా అ॒సావా॑ది॒త్య
 [౫౩] ఏ॒కవి॑గ్ంశ ఏ॒తావ॑న్తో వై దే॒వలో॑కాస్తేభ్య ఏ॒వ భ్రా॑తు॒వ్యమ॑న్తరేతి నిర్బా॒దైర్వై దే॒వా
 అ॒సురా॑న్నిర్బాధే॒కకు॑ర్వత తన్నిర్బాధా॒నాం నిర్బాధ॑త్వం నిర్బాధీ భవతి భ్రా॒తు॒వ్యానే॒వ నిర్బాధే
 కు॒రుతే సా॒విత్రి॒యా ప్రతి ము॒ఞ్చతే ప్రసూ॑త్యై
 నక్తోషాసే॒త్యుత్త॑రయాఽహోరా॒త్రాభ్యా॑మే॒వై నము॑ద్యచ్ఛతే దే॒వా అగ్నిం ధా॑రయన్త్రవి॒ణోదా
 ఇ॒త్యాహ ప్రా॒ణా వై దే॒వా ద్ర॒విణో॑దా అహోరా॒త్రాభ్యా॑మే॒వై నము॑ద్యత్య [౫౪]
 ప్రా॒ణైర్దా॒ధారాఽఽసీ॑నః ప్రతి ము॒ఞ్చతే త॑స్మాదాసీ॒నాః ప్ర॒జాః ప్ర జా॑యస్తే కృ॒ష్ణాజి॑నముత్తరం
 తే॒జో వై హి॑రణ్యం బ్రహ్మ కృ॒ష్ణాజి॑నం తే॒జసా చై॒వై నం బ్ర॒హ్మణా చో॒భయ॑తః పరి గృహ్ణాతి
 ష॒డుద్యా॑మగ్ం శి॒క్యం భవతి ష॒డ్వా ఋ॒తవ ఋ॒తుభి॑రే॒వై నము॑ద్యచ్ఛతే
 యద్ద్వాద॒శోద్యా॑మగ్ం సంవ॒థ్సరే॑ణై॒వ మౌ॒ఞ్జమ్భ॑వత్యూర్వై ము॒ఞ్జా ఊ॒ర్వై వై నగ్ం
 సమ॑ర్థయతి సుప॒ర్ణోఽసి గ॒రుత్మా॑నిత్యవేక్షతే రూ॒పమే॒వాఽస్యై॒తన్మహి॑మానం వ్యాచ॒ష్టే ది॒వం
 గచ్ఛ సు॒వః ప॒తేత్యా॑హ సువ॒ర్గమే॒వై నం॑లోకం గమయతి||[౫౫]
 ర॒క్షాగ్ం స్వో॑దుమ్బరీ ఆది॒త్య ఉ॒ద్యత్య సం చ॑తుర్వి॒గ్ంశతి॑శ్చ||5.1.10||

సమిద్ధో అ॒శ్శన్ము॑దర॒మ్మతీ॑నాం ఘృ॒తమ॑గ్నీ మ॒ధుమ॑త్పి॒న్వమా॑నః॥ వా॒జీ వ॑హ॒న్వాజి॑నం
 జాత॑వేదో దే॒వానాం॑ వక్షి॒ప్రియ॑మా స॒ధస్థమ్॑॥ ఘృ॒తేనా॑శ్శన్ము॒నం ప॒థో
 దే॒వయా॑నాన్పు॒జాన॑న్వాజ్య॒ప్యేతు॑ దే॒వాన్ అను॑ త్వా స॒ప్తే ప్ర॒దిశః॑ స॒చన్తాగ్ స్వ॒ధామ॒స్మై
 య॒జమా॑నాయ ధే॒హి॥ ఈ॒డ్యశ్చా॑సి వన్ద్య॒శ్చ వా॑జి॒న్నాశు॑శ్చా॒సి మే॑ధ్యశ్చ స॒ప్తే అ॒గ్నిష్టా॑
 [౫౬] దే॒వైర్వసు॑భిః స॒జోషాః॑ ప్రీ॒తం వ॑హ్నిం వహతు జాత॑వేదాః॥ స్తీ॒ర్ణం బర్హి॑ః సు॒ష్ఠరీ॑మా
 జుషా॑ణోరు పృ॒థు ప్ర॒థమా॑నం పృ॒థివ్యామ్ దే॒వేభి॑ర్యుక్తమ॒దితిః॑ స॒జోషాః॑ స్యో॒నం కృ॑ణ్వానా
 సు॒వితే ద॑ధాతు॥ ఏ॒తా ఉ॑ వః సు॒భగా॑ విశ్వ॒రూపా॑ వి పక్షో॒భిః శ్ర॑య॒మాణా॑ ఉదా॒తైః
 ఋ॒ష్యైః స॒తీః క॒వషః॑ శు॒మ్భమా॑నా ద్వా॒రో దే॒వీః సు॒ప్రాయ॑ణా భవన్తు॥ అ॒న్తరా
 మి॒త్రావ॑రుణా చరన్తీ ము॒ఖం య॒జ్ఞానా॑మ॒భి సం॑విదాసే॒ ఉషా॑సా వాగ్ం [౫౭] సు॒హిర॑ణ్యే
 సు॒శిల్పే॑ ఋ॒తస్య॑ యోనావి॒హ సా॑దయామి॥ ప్ర॒థమా॑ వాగ్ం స॒రథి॑నా సు॒వర్ణా దే॒వౌ
 ప॒శ్యన్తౌ భు॑వనాని వి॒శ్వా అ॒పిప్ర॑యం చోదనా వాం మి॒మానా॑ హోతారా జ్యోతిః ప్ర॒దిశా
 ది॒శన్తా॑॥ ఆది॒త్యైర్నో భార॑తీ వష్టు య॒జ్ఞగ్ం స॒రస్వతీ॑ సహ రు॒ద్రైర్న ఆ॒వీత్
 ఇ॒డోప॑హూతా వసు॒భిః స॒జోషా॑ య॒జ్ఞం నో దే॒వీర॑మ్మతే॒షు ధ॑త్త॥ త్వష్టా వీ॒రం దే॒వకా॑మం
 జ॒జాన॑ త్వష్టుర॒ర్వా జా॑యత ఆశురశ్వః [౫౮] త్వష్టే॒దం వి॒శ్వం భు॑వనం జ॒జాన॑ బ॒హోః
 క॒ర్తార॑మి॒హ య॒క్షి హోత॑ః॥ అశ్వో ఘృ॒తేన॑ త్మన్యా సమక్త ఉప దే॒వాగ్ం ఋ॒తుశః॑ పాథ
 ఏ॒తు వ॑న॒స్పతి॑ర్దే॒వలో॑కం ప్ర॒జాన॑న్నగ్నినా హ॒వ్యా స్వ॒దితా॑ని వక్షత్॥ ప్ర॒జాప॑తే॒స్తప॑సా
 వా॒వృ॒ధానః॑ స॒ద్యో జాతో॑ దధిషే య॒జ్ఞమ॑గ్నీ స్వా॒హాకృ॑తేన హ॒విషా॑ పురోగా యా॒హి సా॒ధ్యా
 హ॒విర॑దన్తు దే॒వాః॥ [౫౯]

అ॒గ్నిష్టా॑ వామశ్వో ద్వి॒వత్పా॑రిగ్ంశచ్చ॥5.1.11॥

సా॒వి॒త్రాణి॑ వ్యృ॒ద్ధము॑త్క్రామ దే॒వస్య॑ ఖనతి క్రూ॒రం వా॒రుణ॑స్సప్త॒భిదే॒కవి॑గ్ంశత్యా ప్తద్భిర్న హ స్మ సమిద్ధో అ॒శ్శన్మే॑కాదశ
 ||11||

సా॒వి॒త్రాణ్యు॑త్క్రామ క్రూ॒రం వా॒రుణః॑ పశవస్సుర్న హ స్మ నవపశ్శాశత్॥౫౯॥

సావిత్త్రాణి హవిరదన్తు దేవాః॥

॥ హరిః ఓమ్॥

॥ శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ ఇతి పంచమ కాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః॥